

Risale-i Nur ve tefsir

Risâle-i Nûr'u def'alarca usanmadan okuyan her Nur

Talebesi şu soruyla muhatap olmuştur: "Risâle-i Nûr tefsir midir?"

Öncelikle tefsîr nedir ve kaç'a ayrılır biraz buna değinelim. Tefsîrin âlimler arasındaki anlamı: "Kur'ân'ın mânâlarını keşfetmek, ondaki müşkil lâfızlardan kastedilen şeyi beyan etmektir."¹ Tefsîrciler, öteden beri tefsîr çeşitlerini genellikle "rivâyet" ve "dirâyet" tefsiri olmak üzere iki ana kısma ayırmışlardır.²

Bunlardan biri, rivâyet tefsîridir ki, Kur'ân'ın ibâresini ve kelime ve cümlelerinin mânâlarını beyan ve izah ve ispat ederler. Bu şekilde te'lif edilmiş tefsirlere rivâyet tefsîri denildiği gibi, "naklî tefsîr" veya "me'sûr tefsîr" de denilir. Bu tarz tefsirlerin örneği çoktur.

Diğeri ise dirâyet tefsîridir ki, Kur'ân'ın imânî olan hakikatlerini kuvvetli hüccetlerle beyân ve ispat ve izah etmektedir. Ayrıca rivâyetlere münhasır kalmayıp Arap dili ve edebiyâtı, dinî ve felsefî ilimler ile çeşitli müsbet ilimlere dayanılarak yapılan bir tefsîrdir. Bu usûl ile yapılan tefsîre dirâyet tefsîri denildiği gibi "rey ile tefsîr" ya da "ma'kûl tefsîr" de denir.

Bu tarzdaki tefsirler az olmakla birlikte ehemmiyeti ve kıymeti malûm tefsirlere göre daha fazladır. Mahiyet bakımından da daha önemlidir. Çünkü rivayette var ki: "Fitne-i âhir zaman o kadar dehşetlidir ki, kimse nefesine hâkim olmaz."³ İşte böyle dehşetli bir zaman olan âhir zamanda îmânımızı kuvvetlendiren ve taklîdî îmânımızı tahkîki yapan bu tefsirlere ekmek ve su gibi ihtiyacımız var.

Peki, Risâle-i Nûr nasıl bir tefsîrdir? Risâle-i Nûr, doğrudan doğruya bu ikinci kısmı esas tutmuş olup bu ikinci kısım tefsirlerin en kuvvetlisi, en kıymetdarı, en parlağı ve en mükemmelidir. Çünkü Kur'ân'daki imânî âyetleri mücmel olarak

değil gayet açık ve vazih şekilde ilmen, aklen, mantiken açıklayıp izah ve ispat edip akılları ve kalpleri tatmin ediyor.

Risâle-i Nûr, her Müslüman'ın mutlaka kendine sorup üzerinde yoğunlaşması ve ne olursa olsun cevaplarını bulması gerektiği "Ben neyim, nereden geliyorum, nereye gidiyorum, vazifem nedir?" suallerinin cevabını vazih ve kat'î bir şekilde, güzel bir ifade ile beyan edip ruh ve akılları tenvir ve tatmin ediyor.

Risâle-i Nûr'un en önemli bir farkı ise sadece din ilimleriyle değil; müsbet ilimlerle de mücehhez olmasıdır. Yirminci asrın Kur'ân felsefesi olan bu emsalsiz eser, bir taraftan teknik, fen ve san'at olarak maddiyatı, diğer taraftan îmân ve ahlâk olarak mâneviyatı işlemekte olup kalplerle birlikte akılları da tatmin ve tenvir ediyor. Mücehhez olduğu müsbet ilimleriyle de vesveseli şüphecileri, dinsiz feylesofları, tabiiyun ve maddiyyunları ikna ediyor, akıllarındaki şüpheleri izâle ediyor. İşte size paha biçilemez bir tefsîr olan Risâle-i Nûr Külliyyâtı...

Said YÜKSEKDAĞ

Dipnot:

- 1) Zerkeşî 1972, 2/147.
- 2) Bilmen 1973, 1/107.
- 3) Süyutî, Fethu'l-Kebir, 1:315.